

Z československé republiky

Generál Pellé v nebezpečí.

Při večerní srážce automobilu francouzské voj. misie s motorovým vozem tramvaje u Nár. divadla v Praze dne 5. února, seděl generál Pellé se svým pobočníkem, nadporučíkem drem. Vladimírem Braunerem. Gen. Pellé zůstal neporušen, pobočník vyletěl z uzavřeného automobilu oknem na dlažbu a utrpěl při proražení okna několikrát, na štěstí jen lehkých zranění v obličej a na hlavě. Gen. Pellé, vystoupiv z rozbitého automobilu, byl obecenstvem radostně aklamován a když se byl postaral o to, aby zraněnému pobočníkovi se dostalo ošetření a obavu — což stalo se v Nár. divadle — nastoupil pěšky cestu do své vily v Bubenči. Ještě večer přijel s uvedeným pobočníkem do bytu rodičů těchto v Nár. třídě 29, kdež pozdě do noci setrval a svým rozmlilým, srdečným jednáním rodinu potěšil, načež zraněného do své bubenečské vily odvezl, aby mu tam další lékařské ošetření opatřil.

Smutný transport sibiřských legionářů.

Tiše bez veselých zvuků hudby vjel dne 6. února o 7. hod. večerní na Wilsonovo nádraží v Praze nenocniční vlak se sibiřskými legionáři. — Jen ministr Klofáč se svojí družinou je očekával a hlouček osob, jež se v čas příjezdu svých příbuzných dozvěděly. Okázaleho uvítání nebylo, poněvadž většina těch, které vlak přivezl, bylo třeba klidu a šetrnosti. Byl to smutný transport, jeden z nejšrotovějších, poněvadž přivezl do vlasti nejtěžší nemocné ze sibiřských nemocnic, počtem 140, mezi nimiž 86 duševně chorých. Mimo to přijelo tímto vlakem 75 zdravých mužů, 20 žen a 10 dětí. Velitelem transportu byl podpl. V. Klecanda, bývalý generální ubytovatel sibiřské armády, který učinil ministru Klofáčovi povinné hlášení a dal pacienty po obkresčení automobilu a vozy elektrické dráhy rozvézt do nemocnic.

Generál Gajda v Praze.

Praha, 12. února. — Dnešní 'Vnukovi' sděluje se svými členy: "Veřejnějším parížským rychlíkem o 3. hod. odpol. na Wilsonovo nádraží přijel vynikající vůdce naší zahraniční armády gen. Gajda, o jehož činnosti přinesli jsme již předevčirem obsažený článek. Gen. Gajda uvítán byl při svém příjezdu zástupci min. národ. obrany, zahraničí a m. j. Generál Gajda, rodem moravský Slovák z Kyjova, je mladý, teprve 28-letý muž, energické a vytrvalé povahy. Patří mezi nejznámější a nejoblíbenější vůdce naší sibiřské armády. Pod prapory našeho odboje stál hned mezi prvními, významně se v nesčetných bojích a jeho bezpříkladná odvaha, vytrvalost, vynalézávací, jakož i bystrý talent organizační, kterým sloužil na sřevlované obtížných a složitých cestách naší armády při slavné anabasi, přivedly jej až k vysoké hodnosti generálské. Při jeho příjezdu bylo mu v Praze připraveno nejsrdečnější uvítání."

Budějovický biskup Jos. Hůlka zemřel.

— V úterý, dne 10. února, zemřel v Českých Budějovicích biskup Josef Hůlka na zápal plic. Narodil se 10. února 1851 jako syn rolníka ve Velenově u Klatov, dovršiv tedy právě v den úmrtí 69. rok svého života. Studoval gymnasiu v Klatovech, filosofii v Praze, vstoupil do biskupského semináře v Budějovicích a byl r. 1875 vysvěcen na kněze. R. 1889 stal se spirituálem budějovického semináře, r. 1893 kancelářem a ředitelem biskupské konsistoriální kanceláře, r. 1898 čestným kanovníkem a r. 1904 generálním vikářem. Po smrti biskupa Martina Říhy byl Hůlka v prosinci 1907 jmenován biskupem v Českých Budějovicích. V biskupském úřadě nevněmšoval se nikdy do politiky. Byl sedmým biskupem budějovické diecese, založené roku 1785.

O poklesu českoslov. valuty.

— Dne 3. února řešena byla otázka valutová do půlnoční a místnostech spolků "Meňkur", Promluvil dr. J. Fořt, bývalý ministr obchodu; důsledkem poklesu valuty světové je hlavně rozvrát výrobních poměrů pak hrozí přesuny majetku; dále také sociální zápa-

sy na východě a hluboká pronikavá tíseň státních financí. Ke stanovení uzdravovacího plánu navrhuje dr. Fořt za 1. rozlukou čs. koruny od kursu zahraničního, který hodnotí její kupní cenu falešně. 2. Odávodnil zřízení cedulové akcieové banky a 3. postavení čs. peněz tuzemských do určité relace k penězům zahraničním. Tato relace musí býti periodická, měnitelná. — Ministr Rašín uvádí — jako první řečník debaty — že peníze nestávají se zbožím. Podtrhl, že nespojuje dohrotu měny s krytím kovového pokladu, nýbrž dohrotu měny s jejím národohospodářským krytím. Vlastní příčina devaluace a světového zjevu je v tom, že válkou staly se mnohé naše věci, které nemohly býti nahrazeny, vzácnými. To byl také následek drahoty, a tento hlad po zboží jest nejen v Americe, ale i ve Francii. V průběhu další své řeči líčil dr. Rašín názory, které již dříve propagoval, takže ten, že hlavním národním podkladem měny jsou výsledky práce obyvatele. Dále kritisoval poměry na burzách a řekl, co dělá vídeňská burza a někdy i pražská, je na národech veliký lých čs. národohospodářský. Já bych burzu prostě zavřel! — V závěru své řeči uvádí dr. Rašín, že si můžeme v cizině toliko vypůjčovati nebo vyvážet; jinak klesne naše koruna pod úroveň a zatarasíme si tím dovoz. Hlavní vlna ovšem spočívá v tom, že nemáme účtů o tom, co jsme dosud snědli, ani co jsme vyrobili. Loňského roku jsme snědli celý cukr, ale hodnot jiných jsme málo vyrobili! Cizina vidí velice jasné, že víc jíme, než vyrobíme. — Pro pozdní dobu noci nepřihlásil se nikdo k rozpravě, které pořádá obchodnický spolek "Markur" a "Klub samostatných obchodníků".

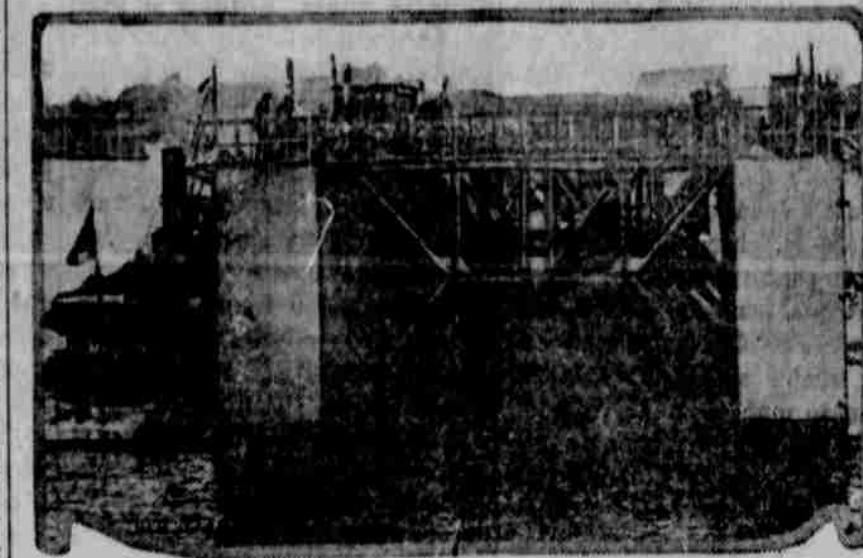
Nucený vojenský výcvik.

Praha, 15. února. — Ve sešluzi ústavního výboru dne 14. února t. r. projednán byl § 127, ústavní listiny, který zní: "Každý způsobilý státní občan republiky československé jest povinen podrobiti se vojenskému výcviku a u poslouchnutí výzvy k obraně státu." K tomuto ustanovení přihlásil se o slovo člen N. S. Burján a navrhl dodatky tohoto znění: "Branná moc československé republiky bude založena na soustavě milic. Vojínům zaručí se všechna občanská práva." Během debaty ujal se slova ministr Švehla, který vyslovil se jménem vlády proti přijetí dodatku Burjánova a odávodnil zajímavé stanovisko vlády mezi jiným těmito slovy: Dnes jen jedno můžeme vysloviti kategoricky, že svůj stát budeme brániti a že jest povinností každého občana této obrané díle svých sil se věnovati. To jsme povinni říci, ale jak občan ve státě upraví si tuto obranu, to prosím, jest vše vyplývající z povahy doby a poměrů. My jsme viděli, že různé systémy, před světovou válkou dobře vypracované se neosvědčily, a že bylo nutno inženýrovati něco jiného; tu nyslím, že by nebylo rozumné, kdybychom v ústavě prejedukovali, jaká bude forma této obrany. —

První mezinárodní letecké závody a výstava v Praze 1920.

— Tento významný podnik pořádáný pod protektorátem presidenta republiky dr. T. G. Masaryka, proveden bude československým Aviačickým klubem a Svazem. Čsl. Pilotů v letních měsících letošních. Sotvaže jen poněkud vešla ve známost tato akce, jeví se již ohromný zájem; naše veřejnost v pravdě s napjetím těší se již na nezvyklou podívanou na nejrychlejší létadla světa, na vzdušné kolosy s kabinami pro cestující a na závod sportovních létadel. Během závodu provedeny budou produkce akrobatické, seškakování padákem s létadla, přestupování s jednoho létadla na druhé v letu atd. V městech, kde bude se jevit zájem, budou uspořádány lety s obecenstvem, takže každý bude míti možnost okusit vzdušný pozitek letu. — Podnikem tímto má býti vykonán velký čin pro popularisaci aviatiky a tu ne bude jistě nikoho, kdo by ne de svých sil nepřispěl ku zdaru těchto závodů. Jaké oběti přinesla Francie pro aviatiku! Velké firmy, továrny, žurnály věnovaly štátníové ceny na soutěže, nepřehlédn davy plnily aerodromy v den závodů. Byl to triumf národní myšlenky, národ francouzský manifestoval pro svoji aviat-

Pro salváž potopených lodí.

Tyto plovoucí suché doky obrovských rozměrů byly právě spuštěny na vodu v Německu pro salváž potopených lodí. Doky tyto při salvážování jsou zatíženy nad potopenou loď, jež po té zvednuta pomocí pontonu.

ku. Tak musí býti i u nás! — Československá republika musí míti silné loďstvo vzdušné, musí míti i silnou aviatiku obehodní, jako stát, který má nesmírně výhodnou polohu na nejdůležitějších evropských vzdušných trasách. Musíme míti silný sport letecký, který vycvičí nám nové piloty a dá zkušenosti našemu průmyslu. Tak jako sokolské organizace sesílá nám zdraví, kázně i tělesné zdatnosti národa pracují k blahu státu, echeme i my podporu letectví, výcvikem pilotů a všemi možnými prostředky ulehčiti vládě ohromný úkol, jaký se jí naskytá při budování letectví. Náš národ musí býti prodehnut uslechtilou myšlenkou letu a musí býti hotov přiměti jí i oběti, neboť v ní kyne státu prospěch a skvělá budoucnost v centru Evropy. — Aviatikovi civilní sesílá obranná síla státu; podnik uvedený má znamenati rozhodný krok k vybudování československého letectví a jeho úspěch je zájem každého občana. — Nuže k práci! Pořadatelstvu nabídl se řada obětivých pracovníků. Pochopili příkaz okamžiku. Avšak myšlenka letectví musí proniknouti celou naší veřejností, celým národem, musíme všichni vidět svoji hrdost národní v naší aviatice! Hlase se k soucinnosti občané ve všech místech republiky, pomozte tak či onak! řídíteletví závodů vítá pomoc jakéhokoliv druhu, bude brát ohled na zvláštní přání našich měst, dárce cen pro závody i všech přátel aviatiky. Uspořádejte sbírky ve prospěch našeho podniku a tak umožníte jeho uskutečnění v zamýšleném rozsahu. Kancelář závodů: Kr. Vinohrady, Slezská 18. inez.

Zajímavá socha.

"Z mrtvých vstal Kristus," dlo sochaře Jacoba Epsteina, je nyní vystavováno v Londýně. Je to socha v nadřizovní velikosti a znací umění různé se v náhledech o její hodnotě. Umělecké časopisy londýnské jsou plny zpráv o této zajímavé soše.

loval se náruživě do 17-leté sličné deery obchodního sluhu Františka Janouška, Heleny, ale děvee náklonnost neopětovalo a stykům s ním se vyhýbalo. Nešťastný voják vypálil ondy proti děvčeti rána ze sedmihlavového služebního revolveru a zasáhl ji do pravé strany prsou. Pak vběhl do sousední místnosti a jistou ranou do pravého spánku se zastřelil. Dle lékařské prohlídky, není zranění její smrtelné; stříla proleťala pravou stranou prsou a jest o právněná naděje, že děvee bude zachráněna. Na místo dostavila se vojenská komise, která dala mrtvolu nešťastného vojáka odvézt do posádkové nemocnice na Karlově náměstí. Událost vzбудila ovšem v okolí veliký rozruch, v ulici stál zástup lidí, který projevoval účasť s rodinou děvčete, jakož i litoval legionáře, který tolik šťastně překonal a nyní domu sám přerval nit mladého svého života.

Pani Girsová v Praze.

Praha, 11. února. — Dnešní pražské noviny přimáčeji zprávu: V úterý přijela z Kijeva do Prahy přes Bukurešť, Terst a Viedeň v průvodu karjára ěsl. Červeného kříže, paní Berta Girsová, choť našeho vyslance ve Vladivostoku, milovaného v celé sibiřské armádě, pana Mědra. Václava Girsy, se 3 dětmi a ubytovala se u svého otce pana prof. Reinsberga. — Pi. Girsová, jak známo, cestovala z Kyjeva, avšak na hranicích rumunských byla zadržena. Cesta její byla plna těžkých svízdel.

Muna o Masarykovi.

Praha, 12. února. — "Národní Listy" uveřejní z "Průkopníka Svobody", ústředního orgánů ěsl. komunistické strany na Rusi, článku "Papež kontrarevoluce", psaný a uveřejněný Aloisem Munou 30. srpna 1918. V článku tomto mezi jiným Muna praví: "Duchovní vůdce české buržoasní revoluce (T. G. Masaryk) sedí u jednoho stolu s carským chocho-pnem Dutovem a s celou černoosobněckou společností. T. G. Masaryk na sklunku života dosáhl konečně toho, po čem tak horoucně toužil — dosáhl uznání, dosáhl světového jména." — Dále píše Muna, že Masarykuv poměr k socialismu a dělnickému hnutí byl neupřimný, že zneužil v nestřežené chvíli důvěry dělnictva a že si získal světového jména za stejnou cenu, jako Herostates. Muna ovšem v dalším neopomenul také vydati pobuřujícího způsobu hanu na naši ruskou armádu a své spílání takto končí: "Málo jest lidí, s kterými by si osud tak krutě zahrál, jako s T. G. Masarykem. Hlasatel realismu stává se k stáří dětiným romantikem, který slepě věří slibům čtyřdohodové diplomacie. Hlasatel humanismu na sklunku svého života proměnil se v krvežíznivého staree, který vysokou třímá prapor imperialismu. Revolucio-nář, novodobý vůdce Husitů, sláva se papežem kontrarevoluce. — Masaryk, filosof a humanista, zemřel a zůstal pomstychtivý starce se slávou Herostrata." — K Muvov výplodu zajisté není třeba poznámek. Jen je s podivem; že se našli v našem národě, Masarykem osvobozeném, dosud lidé, kteří za Munu lámou svá koplí.

Znalá příznaky.

Služka: "Madam, váš manžel leží v bezvědomí v přijímací světelnici a vedle něj jest velká papírová bedna. V ruce mačká papír." Žena: "Ach, to přišel můj nový klobouk."

Z PRAGUE NEB.

Dne 10. března 1920. — Pan Josef Novotný, známý zdejší restaurátér, počátkem týdne navštívil Omahu, kde měl obchodní řízení a při tom navštívil své tamní příbuzné a známé. — Pepík Prai-ů z Brna strávil minulou neděli v našem městě návštěvou svých rodičů a starých známých. — Pani Gustie Parmenterová, která zde dlela, po několika dnech návštěvou u své matky, pí. Anny Urbanové, navrátila se v sobotu do svého domova v Yutan. — Pan Frank Pospíšil s manželkou z Gregory, S. D., přijeli navštívit své zdejší příbuzné, hlavní rodiny Jana Macha, Jana Vaváka a Bedřicha Procházky, u nichž stráví tento týden a v sobotu hodlají nastoupiti zpáteční cestu k domovu. Francek též neopomenul počítít nás, jako starého známého, krátkou návštěvou. — Pan Josef D. Hába jest novým předplatitelem "Pokroku" tento týden. Je vidět, že "Pokrok" čím dál dochází větší oblíbenosti a očekáváme, že v krátké době nebude rodiny v našem okolí bez tohoto listu. Ale prosím, jen ne všichni najednou! — V úterý minulého týdne navštívil nás pan Jan Tomek, bývalý dlouholetý zdejší občan, nyní usazený v Bruno. Byl se svojí manželkou navštívit deuru, paní F. W. Bohm-ovou, včehodně od města, a na zpáteční cestě zastavil se ve městě, podívat se na staré známé. — Minulý týden byl týdнем vystavy automobilů v Omaze, o kterou se i zde jevil zájem a mnoho zdejších občanů bylo tam na podívanou. — V pondělí odjíždějí do svého nového domova v Mericott, Sev. Dak., pan Václav Pop a vezl s sebou nějaké koně, dobytek a nářadí. Rodina jeho následovatí bude v příštím týdně. A jak se samo sebou rozumí, "Pokrok" je bude pravidelně navštěvovati v jejich novém domově, neboť si p. Pop před odjezdem obnovil předplatné a nařídil změnu adresy. — Přijeme rodině Popově mnoho zdaru v jejich dakotském domově. — Pi. J. V. Kašparová s deuru Petrus, Rudolf Petřelka, Josef Urban a Frank Petřelka. —

Zlašttní nabídky:

Máme pouze šest výtisků spisů Josefa K. Tyla
 Dekret kufnohorský — Pekel Bilinský — Sjezna Lieblinská — Brenek — Svěbovský — Poslední doby v bílé vozi — Ruže z keře inkého — Poslední pohanka — Alchymista — Tatarsi u Olomouce — Rozervane — Dalimil — Marie — Kňihař vstane — Pepička a Pepička — Ptáčekova deerska — Dva bratři — Chudí lidé — Pro jediné slovo — Zlodej — Praha — Procházky po váleki pražském — Hudební dobrodruží — Vlast a matka — České granáty — Pomněnky z Roztže — Starý Tomáš — Divadelní ředitel — Pouť českých umělců — Láska vlastenky — Láska vlastenova — Láska básnikova — Pálčova deera — Paní Marjanka, matka pluku — Fildovačka — Bankrotář.
 Všech těchto šest knih zašleme za \$3.00
 Objednejte si co nejdříve, máme pouze šest výtisků.

Máme na skladě pouze dvanáct výtisků vybraných povídek Františka Pravdy
 Vybrané povídky pro lid, od FRANTIŠKA PRAVDY, jsou známý dostatečně, tak že je není nutno zvlášt odporučovati. Je to pět silných knih, čítajících celkem 2392 stran texty; je to celkem čtyřicet čtyř krásných povídek, z lida pro lid.
 Všech těchto pět knih zašleme za \$3.30
 Objednejte si je hned, máme na skladě pouze 12 výtisků.

Máme na skladě dvanáct výtisků báchorek, pohádek, povídek, pověstí a obrazů ze života
 "Pohádky a pověsti," (B. Němečková) 2 díly, 500 stran
 "Povídky," (Fr. J. Rubés) 1 díl, 500 stran
 "Báchorky," (J. B. Malý) 1 díl, 322 stran
 "Dědic Bíté hory," P. Moravský) 2 díly, 788 stran
 Celkem 6 knih, 2110 stran, zašleme za \$2.00

Máme na skladě šest výtisků povídek, pověstí a románů
 "Travič. — Deera Otakarova," P. Chocholeoušek.
 "Náměly Oldřichovy," P. Chocholeoušek.
 "Drak Netajinský," P. Chocholeoušek.
 "Vanda," Napsal P. Chocholeoušek.
 "Templáři v Čechách," P. Chocholeoušek.
 "Pekla zplonení," Josef Jiri Kolár.
 "Mastickář," Napsal Jan z Hvezdy.
 "Ballady, Romance," Napsal Jan z Hvezdy.
 "Drobné povídky, Napsal Jan z Hvezdy.
 Celkem devět knih, zašleme za \$1.80

Máme na skladě devět výtisků pro Moravany
 "Národní báchorky a pověsti moravské a slezské," dva díly. Sebral M. Mlýšček.
 "Slovanské povídky a pohádky," Napsal Fr. Lad. Čelakovský.
 Celkem tři svazky, zašleme je za 90c

Objednávky s priloženým obnosem laskavě adresujte na:
POKROK PUBLISHING CO.,
 1417-1419 SO. 18TH ST., OMAHA, NEB. (Union Depot Postal Station)